

Załącznik nr. 1
Do zarządzenia nr.:
dyrektora Szkoły Podstawowej w Milanowie

Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia uczniów przestępczością i demoralizacją oraz w sytuacjach zagrożeń ze szczególnym uwzględnieniem agresji i przemocy a także zapobieganie samobójstwom oraz innym zachowaniom autodestrukcyjnym u uczniów.

Spis treści:

- I. Procedury postępowania nauczycieli w wypadku uzyskania informacji o spożywaniu alkoholu lub paleniu papierosów przez uczniów (na terenie szkoły i poza nią).
- II. Procedury postępowania nauczycieli w wypadku, gdy uczeń na terenie szkoły znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- III. Procedury postępowania w wypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- IV. Procedury postępowania w wypadku podejrzenia, że uczeń na terenie szkoły posiada substancję wyglądem przypominającą narkotyk.
- V. Procedury postępowania w wypadku, gdy uczeń przyniesie do szkoły alkohol (papierosy).
- VI. Każdy przypadek czynu karalnego (sprawca ukończył 13 lat) zaistniałego na terenie szkoły obowiązkowo zgłaszany jest na policję przez dyrektora szkoły lub nauczyciela.
- VII. Procedury postępowania nauczycieli wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego.
- VIII. Procedury postępowania nauczyciela wobec ucznia - ofiary czynu karalnego.
- IX. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia.
- X. Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania przez rodziców (prawnych opiekunów) uczniów pod względem zdrowotnym oraz zapewniania podstawowych potrzeb życiowych.
- XI. Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania przez uczniów wypełniania obowiązków szkolnych.
- XII. Procedury postępowania nauczycieli w przypadku niezrealizowania obowiązku szkolnego (wagary, częsta absencja).
- XIII. Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń przejawia problemy.
- XIV. Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń korzysta z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.
- XV. Procedury postępowania w przypadku kradzieży.
- XVI. Zapobieganie samobójstwom oraz innym zachowaniom autodestrukcyjnym u uczniów.
- XVII. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia próby samobójczej u ucznia.

I. Procedury postępowania nauczycieli w wypadku uzyskania informacji o spożywaniu alkoholu lub paleniu papierosów przez uczniów (na terenie szkoły i poza nią)

1. Nauczyciel przekazuje informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca o zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły.
3. Wychowawca, a w razie nieobecności wychowawcy dyrektor, niezwłocznie wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskane informacje, a fakt rozmowy z podpisem rodziców (prawnych opiekunów) odnotowuje w dzienniku lekcyjnym. Wychowawca lub dyrektor przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
4. Jeżeli mimo działań podjętych przez wychowawcę napływają informacje, że sytuacja się powtarza, dyrektor, przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami.
5. Jeżeli rodzice (opiekunowie) odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę do spraw nieletnich). Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. Procedury postępowania nauczycieli w wypadku, gdy uczeń na terenie szkoły znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego (odprowadza go do pokoju nauczycielskiego) - stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wychowawca zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły
4. Dyrektor wzywa pomoc medyczną w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy.
5. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły. Przekazuje ucznia rodzicom, sporządza o zaistniałej sytuacji notatkę, którą podpisują opiekunowie.
6. Gdy rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka ze szkoły dyrektor szkoły powiadamia o tej sytuacji policję.

7. Dyrektor szkoły zawiadamia policję, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły lub nie ma z nimi kontaktu, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
8. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.

III. Procedury postępowania w wypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

1. Nauczyciel zachowuje środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem oraz próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
2. O zaistniałym zdarzeniu niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji dyrektor szkoły przekazuje funkcjonariuszom zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. Procedury postępowania w wypadku podejrzenia, że uczeń na terenie szkoły posiada substancję wyglądem przypominającą narkotyk

1. Nauczyciel zawiadamia wychowawcę; zaś wychowawca dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły w obecności wychowawcy ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel/wychowawca/dyrektor nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia -jest to czynność wyłącznie zastrzeżona dla policji.
3. Dyrektor szkoły wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do niezwłocznego zgłoszenia się do szkoły.
4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor wzywa policję, która w obecności rodziców, przeszukuje rzeczy i odzież należącą do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy. W przypadku nieobecności rodziców policja wykonuje powyższe czynności w obecności dyrektora szkoły i wychowawcy.
5. Jeżeli uczeń odda dobrowolnie posiadaną substancję, dyrektor, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją policji. Wcześniej wychowawca ustala, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie wychowawca dokumentuje, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami - po konsultacji z nauczycielem, który zgłosił ten fakt.

V. Procedury postępowania w wypadku, gdy uczeń przyniesie do szkoły alkohol (papierosy)

1. Nauczyciel zabiera uczniowi alkohol (papierosy) i zabezpiecza go przed zniszczeniem.
2. Nauczyciel odizolowuje ucznia od innych uczniów, przekazuje go pod opiekę pedagoga lub wychowawcy.
3. Wychowawca zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły, który natychmiast wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły i informuje ich o zaistniałej sytuacji.
4. Wychowawca rozmawia z uczniem w obecności dyrektora szkoły, i rodziców - ustala pochodzenie alkoholu (papierosów), jego ilość, miejsce zakupu, ewentualnie osób, które uczestniczyły w zakupie.
5. Dyrektor szkoły informuje policję o miejscu zakupu alkoholu lub papierosów przez nieletnich.
6. Wychowawca sporządza protokół, który podpisują rodzice (prawni opiekunowie) ucznia. W protokole dokładnie opisuje zaistniałą sytuację wraz z ilością, rodzajem alkoholu (papierosów) wniesionego na teren szkoły.
7. Podczas rozmowy dyrektor informuje rodziców (prawnych opiekunów) i ucznia o konsekwencjach czynu.

VI. Każdy przypadek czynu karalnego (sprawca ukończył 13 lat) zaistniałego na terenie szkoły obowiązkowo zgłaszany jest na policję przez dyrektora szkoły lub nauczyciela.

Do czynów karalnych ściganych z urzędu, a najczęściej popełnianych przez uczniów należą:

- bójki (co najmniej dwóch uczestników na dwóch)
- pobicia (dwóch, trzech lub więcej na jednego)
- wymuszania pieniędzy z użyciem przemocy (rozbój)
- kradzież
- uszkodzenie ciała (agresja fizyczna) -jeżeli lekarz sądowy oceni niezdolność powyżej 7 dni, do 7 dni przestępstwo jest ścigane na wniosek rodziców (prawnych opiekunów). Osoba podejmująca interwencję powinna o tym poinformować rodziców (prawnych opiekunów) ze względu na konieczność posiadania zaświadczenia o urazach od lekarza sądowego.

VII. Procedury postępowania nauczycieli wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i przekazuje sprawcę (o ile jest on znany i przebywa na terenie szkoły) wychowawcy pod opiekę i informuje wychowawcę ucznia o zaistniałej sytuacji.
2. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy, wzywa do przyścia do szkoły.

3. Dyrektor szkoły natychmiast powiadamia policję w razie zaistnienia poważnego czynu (rozbój, uszkodzenie ciała) lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
4. Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je dyrektorowi szkoły, który z kolei przekazuje je policji.

VIII. Procedury postępowania nauczyciela wobec ucznia - ofiary czynu karalnego

1. Nauczyciel udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy - zapewnia pomoc, wzywa lekarza, jeśli ofiara doznała poważniejszych obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i wychowawcę.
3. Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Obok konsekwencji prawnych przewidzianych dla sprawców czynów karalnych i nieletnich wykazujących objawy demoralizacji, wobec ucznia stosuje się kary określone w Statucie i Regulaminie Szkoły.

IX. Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Nauczyciel reaguje na zachowanie agresywne i je przerywa.
2. Informuje wychowawcę klasy.
3. Wychowawca rozmawia z uczniem/uczniami (ewentualnie w obecności nauczyciela - świadka zdarzenia) - identyfikuje ofiarę, agresora, świadka, ocenia zdarzenia i wyciąga wnioski.
4. Informuje rodziców (prawnych opiekunów) ucznia/uczniów, uczestników zdarzenia, o zaistniałej sytuacji.
5. Wychowawca sporządza notatkę o zaistniałym zdarzeniu. Rodzice (prawni opiekunowie) podpisują uwagę potwierdzając, że wiedzą o zdarzeniu oraz o konsekwencjach takiego zachowania wynikających ze Statutu i Regulaminu Szkoły (w tym kryteria ocen zachowania).
6. Wychowawca powiadamia dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia.
7. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem ustala sankcje w stosunku do ucznia/uczniów, o oparciu o Statut i Regulamin Szkoły.
8. Rodzice (prawni opiekunowie) otrzymują pisemną lub ustną informację na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji oraz sugestię pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub specjalistyczne -lekańskie w placówkach do tego upoważnionych.

9. W przypadku wandalizmu rodzice (prawni opiekunowie) ucznia naprawiają wyrządzone szkody lub uiszczają opłatę za ich naprawę.
10. W sytuacjach często powtarzających się agresywnych zachowań, po wykorzystaniu wszystkich wyżej wymienionych działań, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą powiadamia policję w celu przeprowadzenia rozmowy ostrzegawczej z uczniem i jego rodzicami.

X. Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania przez rodziców (prawnych opiekunów) uczniów pod względem zdrowotnym oraz zapewniania podstawowych potrzeb życiowych

1. Wychowawca rozmawia z uczniem.
2. Konsultuje się z pielęgniarką.
3. Wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły. Odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym z rodzicami (prawnymi opiekunami), zalecając konieczne działania, co rodzice (prawni opiekunowie) potwierdzają podpisem.
4. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia dyrektora szkoły, który podejmuje odpowiednie działania.
5. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje możliwość /konieczność pomocy/ diagnozy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub u lekarza specjalisty. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
6. Przy braku współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę: GOPS, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego.

XI. Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania przez uczniów wypełniania obowiązków szkolnych

1. Nauczyciel rozmawia z uczniem i wskazuje uczniowi zaniedbania w stosunku do przedmiotu, nakazując konkretne działania i zobowiązując ucznia do ich wypełnienia.
2. W razie braku poprawy nauczyciel konsultuje się z wychowawcą.
3. Wychowawca wspólnie z nauczycielem rozmawia z uczniem i zobowiązuje go do wypełniania obowiązków.
4. W razie braku poprawy wychowawca wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły. Nauczyciel i wychowawca rozmawiają z rodzicami i uczniem na temat zaniedbywania obowiązków oraz ewentualnie sugerują możliwość/konieczność przebadania dziecka w poradni Psychologiczno - Pedagogicznej. Wychowawca odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym, zalecając konieczne działania, co rodzice (prawni opiekunowie) potwierdzają podpisem.

5. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia dyrektora szkoły, który podejmuje odpowiednie działania.

6. Dyrektor szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje konieczność diagnozy w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej lub innej pomocy specjalistycznej. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.

XII. Procedury postępowania nauczycieli w przypadku niezrealizowania obowiązku szkolnego (wagary, częsta absencja)

1. Wychowawca powiadamia rodziców o sposobie usprawiedliwiania nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych (w formie pisemnej z czytelnym podpisem rodzica na pierwszym spotkaniu z rodzicami).
2. Rodzice usprawiedliwiają nieobecność ucznia w ciągu tygodnia od jego powrotu do szkoły.
3. Wychowawca na bieżąco podlicza frekwencję i wypełnia tabelę dotyczącą obecności uczniów w poprzednim miesiącu.
4. Wychowawcy przekazują dyrektorowi wykaz uczniów, którzy mają nieusprawiedliwione nieobecności (powyżej 50% odbytych zajęć) w ciągu miesiąca.
5. O przewidywanej dłuższej niż tydzień nieobecności ucznia (np. pobyt w sanatorium lub szpitalu, przewlekła choroba), rodzice (prawni opiekunowie) są zobowiązani powiadomić wychowawcę wcześniej, a nie po powrocie dziecka do szkoły.
6. Jeżeli nieobecność nie zostanie usprawiedliwiona w wyznaczonym terminie (patrz pkt. 2) wychowawca powiadamia o tym fakcie rodziców lub opiekunów ucznia.
7. Informacja o absencji ucznia jest przekazywana telefonicznie, listownie lub poprzez wywiad środowiskowy. Rodzice mogą być również wezwani do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka.
8. Jeżeli uczeń chce się zwolnić z ostatnich w danym dniu lekcji (np. z powodu wizyty u lekarza), powinien przynieść od rodzica informację na piśmie, potwierdzającą ten fakt.
9. Wszyscy nauczyciele mają obowiązek odnotować nieobecność ucznia na prowadzonej przez siebie lekcji.
10. W przypadku braku współpracy rodzica (opiekuna) z wychowawcą (rodzic nie uczestniczy w zebraniach i konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne), rodzic otrzymuje przesłane listem poleconym upomnienie dyrektora szkoły zawierające stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu oraz informację, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.

11. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest właściwa gmina.

XIII. Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne

1. Przewodniczący klasy na prośbę nauczyciela prowadzącego lekcję zgłasza fakt dolegliwości zdrowotnych ucznia wychowawcy lub dyrekcji szkoły.
2. Wychowawca zabiera ucznia z klasy i w miarę możliwości udziela pierwszej pomocy.
3. Wychowawca niezwłocznie powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zaistniałej sytuacji. Rodzic ma prawo odebrać dziecko ze szkoły.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicem (prawnym opiekunem), gdy nie ma zagrożenia życia i zdrowia dziecka, uczeń pozostaje w szkole pod opieką nauczyciela lub wychowawcy (klasa, biblioteka, świetlica).
5. W sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia dziecka dyrektor szkoły niezwłocznie wzywa pogotowie i powiadamia rodziców (prawnych opiekunów).

XIV. Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń korzysta z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

1. Uczeń nie może korzystać z telefonu komórkowego i innego urządzenia elektronicznego podczas zajęć lekcyjnych, o czym jest poinformowany przez wychowawcę klasy (urządzenie to podczas zajęć powinno być wyłączone).
2. W przypadku, gdy uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego podczas zajęć, nauczyciel odbiera mu urządzenie.
3. Odebrany telefon komórkowy lub inne urządzenie elektroniczne nauczyciel niezwłocznie wychowawcy klasy.
4. W przypadku, gdy uczeń nie chce oddać telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego nauczycielowi, nauczyciel informuje o tej sytuacji wychowawcę klasy.
5. Wychowawca klasy bezzwłocznie telefonicznie informuje o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i zobowiązuje ich do osobistego zgłoszenia się po odbiór urządzenia lub wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.
6. W trakcie rozmowy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia wychowawca klasy informuje rodziców (prawnych opiekunów) o konsekwencjach wynikających z niestosowania się do ustaleń określonych w Statucie Szkoły (w tym kryteriach ocen zachowania).

XV. Procedury postępowania w przypadku kradzieży

1. Uczeń fakt kradzieży zgłasza wychowawcy klasy a w przypadku jego nieobecności innemu nauczycielowi.
2. Wychowawca lub nauczyciel przeprowadza rozmowę z poszkodowanym, a następnie ewentualnymi świadkami w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
3. W momencie ustalenia okoliczności kradzieży wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego oraz podejrzanego (sprawcy) i odnotowuje ten fakt w dokumentacji szkolnej.
4. Wychowawca decyduje, czy o zaistniałym fakcie powiadomić dyrektora szkoły.
5. W przypadku takiej decyzji wychowawcy obowiązuje procedura taka sama, jak w przypadku sprawcy czynu karalnego.

XVI. Zapobieganie samobójstwom oraz innym zachowaniom autodestrukcyjnym u uczniów.

Najważniejszym aspektem zapobiegania samobójstwom u uczniów jest odpowiednio stosowana profilaktyka. Główne jej cele to:

- kształtowanie właściwej hierarchii wartości,
- kształtowanie szacunku dla własnego życia i zdrowia,
- kształtowanie poczucia własnej wartości u uczniów,
- tworzenie warunków dla rozwoju zdolności oraz zagospodarowania czasu wolnego,
- jak najlepsze rozpoznanie osobowości ucznia, jego problemów, sytuacji rodzinnej,
- ścisła współpraca z rodzicami,
- wczesne rozpoznawanie u dzieci i młodzieży negatywnego napięcia emocjonalnego.

Działania profilaktyczne realizowane są w następujących zakresach:

Działania w wymiarze szkoły

1. Współpraca między dyrektorem szkoły, wychowawcami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym w celu jak najszybszego przepływu informacji o uczniach przejawiających trudności emocjonalne bądź będących w trudnej sytuacji życiowej, predestynującej do ewentualnych zachowań autodestrukcyjnych.
2. Ścisła współpraca z rodzicami uczniów z problemami emocjonalnymi i /lub egzystencjalnymi celem ujednoczenia postaw i metod wychowawczych oraz omówienia form pomocy uczniowi.
3. Ścisła współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wychowania i opieki oraz ze specjalistami z zakresu psychologii i psychoterapii.
4. Wprowadzanie systemowych działań oraz opracowywanie i wdrażanie programów w celu stworzenia w szkole atmosfery bezpieczeństwa, poszanowania godności oraz niwelowania poziomu agresji u uczniów.
5. Tworzenie warunków (organizacyjnych, kadrowych, materialnych) dla rozwoju indywidualnych zdolności uczniów.

Działania w wymiarze klasy

1. Stosowanie przez wychowawcę takich form i metod pracy z grupą, które zapobiegają sytuacji odrzucenia, wykluczenia kogoś z uczniów z grupy.
2. Prezentowanie uczniom przez wychowawcę swojej postawy gotowości do pomocy w rozwiązaniu każdego zgłoszonego problemu oraz konsekwentne podejmowanie takich wysiłków.
3. Wskazywanie uczniom miejsc wsparcia poza szkołą (m.in. telefony zaufania, punkty konsultacyjne – psychologiczne i psychoterapeutyczne). Wychowawca co najmniej raz na semestr informuje o przyjętych w szkole systemach wsparcia dla uczniów doświadczających przemocy psychicznej i/ lub fizycznej oraz dla osób mających trudności w wyniku różnych sytuacji losowych i życiowych. Uczniowie muszą wiedzieć, do kogo i w jaki sposób mogą zwrócić się o pomoc w szkole i poza nią.
4. Wzmacnianie poczucia własnej wartości u uczniów poprzez:
 - uczenie wyrażania własnych emocji m.in. naukę redukcji napięć emocjonalnych w sposób bezpieczny dla ucznia i otoczenia,
 - trening umiejętności społecznych,
 - uświadomienie uczniom ich wewnętrznych zasobów tzw. mocnych stron i ich wzmacnianie,
 - kształtowanie właściwej hierarchii wartości,
 - ukazywanie możliwości rozwoju indywidualnych zainteresowań, pasji, talentów.
5. Baczna obserwacja przez wychowawcę i nauczycieli funkcjonowania uczniów w środowisku klasowym i szkolnym.

XVII. Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia próby samobójczej u ucznia.

Każdy pracownik pedagogiczny pracujący w Szkole Podstawowej w Milanowie ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia.

A. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie (lub wyrażanie w inny sposób) o poczuciu beznadziejności, bezzadności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów,
- unikanie kontaktów, również z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- używanie wyrażań, które mówią o jakimś krańcowym momencie w czasie, wiążą się z końcem, zaprzestaniem, odejściem itp.
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
- zaprzestanie dbałości o wygląd i higienę osobistą lub zmiana innych nawyków zachowania,
- kłopoty ze snem, bezsenność, brak apetytu,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, spożywanie alkoholu, zażywanie narkotyków itp.
- doświadczenie w ostatnim czasie jakiejś traumy, sytuacji stresowej, np. straty ważnej relacji z kimś bliskim lub śmierci osoby bliskiej,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania, reinkarnacji, życia po śmierci itp.

- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia powołany zostaje zespół interwencyjny w składzie: dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawca.

W stosunku do ucznia będącego w kryzysie członkowie zespołu kryzysowego podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- jednoznacznie ustalają, które z przesłanek świadczących o skłonnościach autodestrukcyjnych występują u danego ucznia,
- przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn zaistniałej sytuacji, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia,
- informacja o obserwacjach szkoły i zagrożeniu jest przekazywana rodzicom,
- w okresie zagrożenia należy zacieśnić współpracę z domem rodzinnym i ustalić zasady wzajemnych kontaktów,
- uczeń jak najprędzej powinien zostać otoczony opieką pedagoga szkolnego, psychologa lub w zależności od sytuacji również psychoterapeuty.

B. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia powołany zostaje zespół kryzysowy w składzie: dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawca.

Zespół od chwili powzięcia takiej informacji:

- nie pozostawia ucznia znajdującego w kryzysie samego i próbuje przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce,
- podejmuje próbę oceny realności zagrożenia (wywiad z osobą przekazującą informację oraz z samym uczniem),
- poinformowanie o zaistniałej sytuacji i o zagrożeniu rodziców,
- przekazanie dziecka pod opiekę rodziców lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia (zwłaszcza związana z przemocą, alkoholem lub innymi patologiami) odpowiednim instytucjom (np. policji).
- uczeń jak najprędzej powinien zostać otoczony opieką pedagoga szkolnego, psychologa lub w zależności od sytuacji również psychoterapeuty.

C. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji powołany zostaje zespół kryzysowy w składzie: dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawca.

Zespół powinien podjąć następujące działania:

- dyrektor informuje Radę Pedagogiczną o próbie samobójczej pod rygorem tajemnicy Rady Pedagogicznej w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia przez wszystkich nauczycieli
- należy dokonać diagnozy ryzyka utrzymywania się zagrożenia ponowienia próby samobójczej,
- należy zaplanować dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty,
- należy podjąć próbę zmobilizowania rodziny, by udzieliła dziecku wsparcia i zapewniła bezpieczeństwo,
- należy otoczyć ucznia szczególną życzliwością, bez obiecywania zachowania tajemnicy o podjęciu próby samobójczej,
- należy bacznie obserwować jego zachowanie w szkole, starać się dociec dogłębnych powodów, dla których uczeń próbował popełnić samobójstwo,

- należy złożyć adekwatną do własnych możliwości deklarację własnej dostępności i dyspozycyjności, poinformować ucznia o wszystkich dostępnych ośrodkach wsparcia,
- należy wskazać różne systemy oparcia, zasoby wewnętrzne i zewnętrzne (w tym miejsca, w których można uzyskać pomoc).
- wskazanie możliwości uzyskania pomocy.

Każdy nauczyciel w przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji o sytuacjach opisanych w punkcie A, B i C powinien niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły.

Milanów, dnia 01.09.2017 r.